

Small
MUnicipalities
a**G**ainst
EUroscepticism

'Male općine protiv euroskepticizma'

Aktivnosti i rezultati

**„Budite strpljivi i ostanite zajedno, ništa se neće promijeniti preko noći.
Za velike promjene potrebno je vrijeme.”**

**„Europa za građane ljudima daje savršenu priliku da se upoznaju, nauče
nešto novo i spoznaju druge kulture.”**

Uvodna riječ predsjednice LAG-a PRIZAG

Poštovane/Poštovani,

pred Vama se nalazi brošura Projekta „**Male općine protiv euroskepticizma**“ – SMUG EU koji su u razdoblju **od rujna 2017. godine do travnja 2019.** godine proveli nositelj projekta **Lokalna akcijska grupa Prigorje – Zagorje (LAG PRIZAG)** s partnerima sa ciljem razumijevanja i debatiranja euroskepticizma u ruralnim sredinama.

Pored nas, kao nositelja, u Projektu je sudjelovalo još 15 partnerskih organizacija - općine Torres Novas, Bistrita, Dagda, Kameni, Sremski Karlovci, Novo Mesto, Sopronkovesd i Krivošagštani te njihove udruge DRPDNM, Dunav 1245 i LAG AGRO LIDER.

Kroz njihov iznimni angažman organizirane su četiri inozemne debate.

Podrška u provođenju projekta bili su i partneri u Hrvatskoj: općine Breznički Hum, Breznica, Gornja Rijeka, Udruga Mladi za Marof te Grad Novi Marof koji u ovom projektu zastupa LAG PRIZAG.

Tijekom navedenog razdoblja, 19 mjeseci, organizirano je 6 događanja od kojih su četiri javne debate na temu euroskepticizma u kojima su sudjelovali stanovnici iz područja Latvije, Portugala, Slovenije, Mađarske, Srbije, Makedonije, Rumunjske, Bugarske i Hrvatske.

Tijekom debata građani su međusobno izmjjenjivali svoja iskustva i mišljenja o Europskoj uniji, politikama i zakonima te budućnosti Europe i Europske unije kao zajednice. Iznijeli su dobre i loše aspekte EU te ideje za njezinu poboljšanje.

Zajedničkim radom, raznim aktivnostima i zalaganjem svih sudionika Projekta dobiveni su rezultati koji se nalaze u nastavku brošure.

Ovo je djelo svih nas koji su na bilo koji način doprinijeli da Projekt započne, razvija se i na zadovoljstvo svih nas završi završnom konferencijom 9. ožujka 2019. godine.

Vrijeme koje smo proveli zajedno putujući, razmjenjujući mišljenja, iskustva, prezentirajući našu kulturu, gospodarstvo, dostignuća, uvidjeli smo razne prednosti i nedostatke kao građana ili budućih građana Europske unije. Zaključili smo da u našoj različitosti imamo nešto zajedničko – svi smo samo obični ljudi, željni mira, sigurnosti, boljštika i blagostanja.

Nadam se da ćemo i nastaviti u tom smjeru i da ćemo kroz naše projekte doprijeti do onih koji u naše ime donose odluke, da se čuje NAŠ glas, da zaključci koji su proizašli iz ovog Projekta ne ostanu samo na papiru, već da doprinesu promjenama na bolje u svakoj od naših malih općina.

Znam da smo mali i da kao jedinka ne možemo mnogo toga postići, ali se nadam da ćemo zajednički doprijeti do onih do kojih moramo i da će se i naš glas čuti. Uspješna realizacija ovog Projekta to nam i potvrđuje.

Budući da smo zadane ciljeve u projektu ispunili, upućujemo se u stvaranje novih projektnih ideja te budućih uspješnih suradnji. Do tada vam prepuštamo da na sljedećim stranicama istražite temu euroskepticizma, ali i eurooptimizma te donesete vlastiti za-

ključak o budućnosti Europe i promislite za svakog od nas i cijelokupnu zajednicu što nam Europa donosi.

Još jednom zahvaljujem svima koji su na bilo koji način doprinijeli uspješnoj provedbi Projekta „Male općine protiv euroskepticizma“ – SMUG EU.

U Novom Marofu, 25. 4. 2019.

Predsjednica:

Nevenka Benjak

PROJEKTNA INICIJATIVA

Na pisanje projekta potaknulo nas je opće nepoznavanje Europske unije, njezinih institucija i uloga u svakodnevnom životu kod stanovništva u malim ruralnim općinama. Kroz razgovor s partnerima drugih zemalja shvatili smo da sličan problem postoji kod njih te da bi se tome moglo pridati više važnosti. Tako je nastao projekt SMUG EU – ‘Small municipalities against euroskepticism’ kroz koji smo se posvetili isključivo temi euroskepticizma te mišljenju građana o Europskoj uniji.

Osnovni je cilj projekta razumijevanje i debatiranje o euroskepticizmu u ruralnim sredinama. Kroz javne debate građani su izrazili svoja mišljenja i iskustva s EU. Istaknute su pozitivne i negativne stane EU članstva, iskustva na projektima i problemi tijekom provedbe istih. Sagledana je suradnja između civilnog društva i institucija te prezentirani oplipljivi rezultati

EU sufinanciranja (institucije, zgrade, parkovi...).

Projekt je trajao 19 mjeseci, a organizirano je 6 javnih događanja. Od navedenih, 4 su bile debate na temu euroskepticizma u kojima su sudjelovali građani različitih dobnih i radnih skupina: studenti, poljoprivrednici, javne osobe, umirovljenici... Na svim događanjima bili su aktivno prisutni mladi.

Ovim projektom saznali smo što je euroskepticizam i koji faktori dovode do istog. Također, uspjeli smo skupiti ideje za poboljšanje trenutnog stanja i stvaranje bolje i pozitivnije atmosfere u društvu.

Uz pomoć sudionika i ostalih volontera debate su omogućile detaljan uvid u euroskepticizam (razlozi nastanka, prijetnje, dobre prakse). Otvorena je debata na temu EU te dana prilika građanima da kažu što bi promijenili za bolju budućnost svoje sredine.

NAŠE PARTNERSTVO

Putem dosadašnjih partnerstava i poznanstava okupili smo 16 partnera za provedbu SMUG EU projekta. Oni dolaze iz 9 zemalja, a narednih su 19 mjeseci surađivali kao jedna velika zajednica.

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA „PRIGORJE-ZAGORJE“

LAG PRIZAG je neprofitna organizacija koja djeluje sa ciljem razvoja ruralnog područja 11 jedinica lokalne samouprave. Naša vizija je: „Postati održivo gospodarski razvijeno područje s povećanim standardom i kvalitetom života poželjno za život svakog stanovnika, u kojem će se istodobno voditi briga o očuvanju i valorizaciji prirodnih ljepota, kulturno-povijesne i tradicijske baštine.“

LAG pokriva područje od 510 km² gdje živi 35 000 stanovnika. Obuhvaća 10 općina i jedan grad i proteže se kroz tri županije:

Varaždinska: općine Breznica, Visoko, Breznički Hum, Ljubešćica i Grad Novi Marof

Krapinsko-zagorska: općine Budinčina, Hrašćina i Konjščina

Koprivničko-križevačka: općine Gornja rijeka, Kalnik i Sveti Petar Orehovec

Od navedenih, u projektno partnerstvo uključene su općine Breznica, Breznički Hum i Gornja Rijeka. LAG PRIZAG u projektu je djelovao kao predstavnik Grada Novog Marofa.

Članovi LAG-a dolaze iz gospodarskog, civilnog i javnog sektora. Zajednički cilj im je poboljšati kvalitetu života i potaknuti aktivno građanstvo u lokalnom području. Brojne organizacije civilnog društva su dio LAG-a: kulturna i umjetnička društva, udruge mladih, udruge žena i umirovljenika, vatrogasci... Mnoge od njih uključuju brojne volontere u svoje aktivnosti koji se mogu uključiti u projekte i pitanja od javnog interesa.

LAG PRIZAG kontinuirano radi na približavanju EU svojim građanima – prijavom i provođenjem projekata suradnje na EU razini i sudjelovanje u drugim projektima koji se provode.

MLADI ZA MAROF

„Mladi za Marof“ udruga je mladih koja nastoji postići veću socijalnu uključenost i aktivizam kod građana. Ciljevi organizacije su razvoj kulturne, demokratske, socijalne i ekološke svijesti mladih, promocija volonterstva i suradnje mladih iz različitih intrensnih skupina. Također, želi se postići veći utjecaj mladih na lokalnu zajednicu.

MZM ima volontere koji sudjeluju u raznim treninzima za rad s mladima. Organizatori su brojnih lokalnih događanja, a u transnacionalnim projektima za mlade preko programa Erasmus+ Mladi na djelu sudjeluju sve od 2009. godine. Mladi iz MZM-a vode centar za neformalno učenje gdje organiziraju razne radionice za lokalnu mladež uz pomoć srednje škole i drugih organizacija.

OPĆINA BREZNIČKI HUM

Općina Breznički Hum smještena je u Hrvatskom zagorju, središnjoj Hrvatskoj te obuhvaća 5 naselja u kojima živi oko 1 356 stanovnika.

Kao lokalna samouprava glavne aktivnosti koje obavlja su briga o infrastrukturi, edukaciji, sportu te socijalnoj i zdravstvenoj skrbi stanovnika.

Breznički Hum svake godine organizira tematska događanja kako bi se promovirale lokalne udruge i događanja.

Pored toga sudjeluje u mnogim projektima suradnje, osobito na području programa Europa za građane i jedna su od općina s najviše provedenih projekata na razini Hrvatske.

OPĆINA GORNJA RIJEKA

OPĆINA GORNJA RIJEKA

Gornja Rijeka općina je smještena u sjeverozapadnom dijelu Hrvatske, a čini ju 14 sela u kojima živi oko 1 779 stanovnika.

Kulturni razvoj i zaštita prirode izričito su važni aspekti Gornje Rijeke, nekadašnje plemićke prijestolnice. U gospodarskom smislu općina brine o urbanoj infrastrukturi, socijalnim pravima, zdravstvu, edukaciji i sportu.

Tijekom prijašnjih godina Gornja Rijeka aktivno je surađivala u transnacionalnim projektima i razmjeni iskustava s drugim općinama diljem Europe.

OPĆINA BREZNICA

Općina Breznica smještena je sjeverozapadnom dijelu Hrvatske, obuhvaća 10 sela u kojima živi oko 2300 stanovnika.

Posljednjih 10 godina Breznica aktivno radi na ekonomskom razvoju te kulturnoj i socijalnoj uključenosti. Kroz godišnja događanja građani mogu aktivno sudjelovati u javnom životu. Jedan od najznačajnijih takvih događanja je „Sajam domaćih proizvoda i rukotvorina“.

Kroz razne udruge građani se mogu uključiti u javne procese. Jedna od poznatih je udruga „Prigorčica“ koja aktivno doprinosi kulturnom životu općine.

ОПЋИНА КРИВОГАШТАНИ

OPĆINA KRIVOGAŠTANI

Općina Krivogaštani lokalna je samouprava kroz koju građani mogu aktivno sudjelovati u javnom interesu. Smještena je u Prilepskoj regiji, sjeverozapadu Makedonije. Općina brije o urbanoj infrastrukturi, zaštiti okoliša, zdravlju, socijalnoj pomoći i dr.

Kroz implementaciju projekata ostvaruju se ciljevi za očuvanje kulture i razvoj europskog duha ove makedonske regije. Tijekom godina raznih suradnji, općina je organizirala različite kulturne i sportske događaje na kojima su sudjelovali građani drugih europskih zemalja.

LAG AGRO LIDER

LAG AGRO LIDER osnovan je 2014. godine i neprofitna je volonterska organizacija. Kroz nju uspješno surađuju javni, privatni i civilni sektor općina Dolneni, Krivogaštani i Kruševo. Djelovanje LAG-a vezano je uz informiranje, edukaciju i aktivaciju stanovništva u ruralnom području.

Osnovni zadatak LAG-a promocija je i razvoj ruralnog područja spomenutih triju općina. To se postiže kroz javne inicijative, partnerstva i ostale aktivnosti LAG-a.

OPĆINA SOPRONKOVESD

Općina Sopronkovesd smještena je u Mađarskoj, u blizini granice s Austrijom. Sa svojih 1 250 stanovnika ubraja se u male općine.

Osnovni djelokrug općine omogućavanje je dostojnog života za građane i njihovo uključivanje u demokratske procese. Kroz projekte koji se provode ostvaruje se pozitivna EU atmosfera u tome mjestu. Pored toga, bitno je i povezivanje preko granice kako bi se obogatili novim znanjima i iskustvima.

Među prioritetima su i zaštita okoliša, briga za ljude, volonterstvo i javni dijalog. U općini djeluje čak 10 udruga.

OPĆINA NOVO MESTO

Novo mesto općina je na jugoistoku Slovenije, u blizini granice s Hrvatskom. Ima otprilike 36 000 stanovnika, od kojih 22 000 živi u gradu Novo mesto.

Novo mesto posebno je po uspješnoj farmaceutskoj, automobilskoj, građevinskoj i tekstilnoj industriji. Zbog toga je dobilo naziv „glavni izvozni grad Slovenije“.

Mnoge udruge djeluju na području općine. Volonterstvo, interkulturalne kompetencije i uključivanje građana oduvijek je imalo podršku lokalne vlasti, osobito djelatnosti na području edukacije, kulture i socijalnih prava.

DRUŠTVO ZA RAZVIJANJE PROSTOVOLJNEGA DELA NOVO MESTO

DRPDNM je neprofitna organizacija koja djeluje za javni interes na području mladih, kulture i socijalne skrbi.

Misija je društva doprinijeti otvorenoj zajednici za sve. Osnovne aktivnosti obuhvaćaju uključivanje onih koji su isključeni, poticanje razvoja udruga i civilni dijalog. Sve aktivnosti obavljaju stručnjaci i volonteri. Pored toga, društvo promovira vrijednosti kao što su solidarnost, tolerancija, volonterstvo, čisti okoliš, svjesnost stanovništa i interkulturalni dijalog.

DRPDNM ima 25 godina iskustva u edukaciji, radu s mladima, migrantima, poduzetništvu, transnacionalnoj suradnji, organiziranju i sudjelovanju u međunarodnim događajima, ruralnom razvoju i održivom gospodarenju.

OPĆINA KAMENO

Općina Kamo smještena je na jugoistoku Bugarske, teritorijalnom području pokrajine Burgas te ima oko 4 848 stanovnika. Prema povijesnim izvorima Kamo je nastalo još prije 500 godina.

Teritorij općine iznimno je pogodan za poljoprivrodu i uzgajanje stoke. Uz pogodnu finansijsku i poreznu situaciju, investicije u ovo područje sve su traženije.

Pored brige za infrastrukturu, zdravstvo, socijalnu skrb i edukaciju, općina se aktivno bavi EU projektima te ostvaruje međusobne suradnje s organizacijama diljem Europe.

OPĆINA BISTRITA

Općina Bistrita smještena je na sjeveroistoku Transilvanije te ima oko 90 000 stanovnika. Poznata još kao „grad himne“ i „grad prolaza“, Bistrita ima poznatu gradsku mrežu s 22 uske ulice, srednjovjekovnim arkadama i svodovima.

Bistrita godinama valorizira svoju prošlost i spomenike u svrhu turizma. Prema tome uspješno su provedeni EU projekti u te svrhe. Aktivno građanstvo i uključenost također su od interesa općine.

Pored brige za infrastrukturu, zdravstvo, socijalnu skrb i edukaciju, općina se aktivno bavi EU projektima te sudjeluje u programima poput Europe za građane, HORIZON-a i INTERREG-a.

OPĆINA DAGDA

Dagda je smještena na istoku Latvije i ima oko 7 608 stanovnika. Najzastupljenije djelatnosti u toj općini su stočarstvo, poljoprivreda, obrada drveta i trgovina. Kao i cijela Latvija, Dagda je poznata po svojim jezerima. Ima ih čak 123.

Pored brige za infrastrukturu, zdravstvo, socijalnu skrb i edukaciju, općina potiče i neformalnu edukaciju. Imaju čak četiri centra za mlade i 10 klubova koji aktivno doprinose volonterstvu i neformalnoj edukaciji.

Dagda organizira mnoge multikulturalne događaje i tokom godina je sudjelovala u raznim transnacionalnim projektima (EAFRD, ESTLATRUS, Europa za građane, Erasmus+, LLI).

Општина Сремски Карловци

Općina Sremski Karlovci smještena je na Dunavu i slovi kao povijesni grad bogatog kulturnog nasljeđa. Ima oko 8 839 stanovnika. Urbani centar Sremskih Karlovaca potječe još od 18. stoljeća te svoju bogatu povijest zahvaljuje iznimnoj geografskoj lokaciji i kvaliteti tla.

Najzastupljenije djelatnosti u općini su poljoprivreda, voćarstvo, vinogradarstvo, usluge i turizam. Općina aktivno radi na jačanju lokalnih kapaciteta, demokratičnosti i uključivanju građana time da potpomaže rad čak 50 udruga.

Pored brige za stanovništvo, općina surađuje na međunarodnoj razini preko raznih EU programa kao što su Europa za građane, INTERREG i dr.

OPĆINA SREMSKI KARLOVCI

Općina Sremski Karlovci smještena je na Dunavu i slovi kao povijesni grad bogatog kulturnog nasljeđa. Ima oko 8 839 stanovnika. Urbani centar Sremskih Karlovaca potječe još od 18. stoljeća te svoju bogatu povijest zahvaljuje iznimnoj geografskoj lokaciji i kvaliteti tla.

DUNAV 1245

Udruženje građana „Dunav 1245“ osnovano je 2015. godine u Sremskim Karlovcima. Djeluje kao građanska inicijativa koja se bori sa izazovima današnjice i potiče aktivizam građana. Aktivno gradi partnerstva i sudjeluje u projektima, organizira razne sastanke.

Dunav 1245 gradi i promovira pozitivne vrijednosti, inovativne usluge i podršku razmjeni iskustava. Dosad je udruga sudjelovala u četiri EU projekta. Tijekom tri godine razvila se suradnja s više od 38 organizacija iz 14 europskih zemalja.

Članovi organizacije iskusni su u neformalnom učenju, treningu u području ruralnog razvoja i turizma te organizaciji raznih evenata kao što su konferencije, okrugli stolovi, panel diskusije i dr.

OPĆINA TORRES NOVAS

Općina Torres Novas smještena je centralnoj regiji Portugala, 100 km od Lisabona. Ima oko 37 000 stanovnika.

Pored brige o urbanoj sredini, okolišu, edukaciji i ostalim aktivnostima, Torres Novas ulaže u EU projekte i njima financira sportske, kulturne i druge investicije.

Pored toga, međusobne suradnje s drugim organizacijama u Europi su važne za općinu. Neki od programa u kojima sudjeluje su Program za cjeloživotno učenje, Mladi u akciji, Erasmus + i Europa za građane.

PROJEKTNE AKTIVNOSTI

Tijekom trajanja projekta organizirano je 6 međunarodnih susreta. Službeno otvaranje projekta održano je u Hrvatskoj. Potom su slijedile javne debate na kojima su sudjelovali građani svih zemalja partnera i razmjenjivali svoje stavove o Europskoj uniji. Prva debata održana je u Portugalu, druga u Rumunjskoj, treća u Makedoniji te četvrta u Sloveniji. Posljednji susret, tj. završna konferencija projekta, održana je u Hrvatskoj.

U nastavku donosimo pregled aktivnosti i dobivenih rezultata na spomenutim događanjima.

Događanje br. 1 LET'S BEGIN! „Počnimo!“

Dana 11. i 12. studenog 2017. održano je službeno otvorenje projekta „Male općine protiv euroskepticizma“.

Predstavnici svih partnerskih institucija okupili su se na prvom sastanku. Predstavili su svoje organizacije i međusobno se upoznali.

Održana je konferencija u Novom Marofu na kojoj su sudjelovali brojni uzvanici iz lokalnih vlasti i građani s područja LAG-a PRIZAG.

Konferenciji su prisustvovali Ivana Maletić, hrvatska predstavnica u Europskom parlamentu te Nebojša Blanuša, profesor s Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu koji se bavi istraživanjem euroskepticizma. zajedno s gradonačelnikom Novog Marofa, Sinišom Jenkač, održana je grupna diskusija za prisutne goste.

Uz njihova izlaganja o euroskepticizmu, razlozi i istraživanja, postavljeni su čvrsti temelji za daljnji tijek projektnih aktivnosti.

Događanje br. 2 HEAR THE WISDOM „Poslušajte mudrost“

Drugo događanje pod nazivom „Poslušajte mudrost“ održano je 28. veljače i 1. ožujka 2018. u općini Torres Novas, Portugal.

Događanju je prisustvovala Margarida Marques, članica portugalskog parlamenta koja je održala prezentaciju na temu euroskepticizma. Uz njezinu po-

moć definirani su neki od faktora koji utječu na stvaranje euroskepticizma:

- nedostatak znanja o tome što EU radi i predstavlja,
- utjecaj lokalne politike i medija,

- migrantska kriza i strah od terorističkih napada,
- BREXIT i zbunjenost oko njega,
- ekomska kriza (nedostatak potpore),
- korupcija,
- problemi u domaćoj proizvodnji,
- nedostatak solidarnosti u vremeni-ma krize.

Podijelivši svoje znanje kao najstariji u članstvu EU, građani Portugala većinom su isticali kako je Portugal imao loš početak. Izgubljene prilike, loša ulaganja EU sredstava i loša implementacija zakona. S dolaskom krize i rastom cijena, padom plaća te deficitom dobara pala je i vjera u Europsku uniju.

No, s vremenom je došlo do poboljšanja i danas su građani Portugala veoma pozitivno nastrojeni prema EU. Portugalska vlada danas ulaže veliki trud da građane informira o tome što se radi i s kojom namjerom.

Ključni dio debate u Portugalu bila je radionica „Neka se vaš glas čuje“. Sudionici su podijeljeni u 3 grupe da raspravljaju o temama vezanim za euroskepticizam. Zaključci su u nastavku.

Tema 1: Mogućnosti financiranja iz EU su dovoljna i primjereni distribuirana – DA ili NE?

Na ovu temu grupa se složila da su sredstva za sufinanciranje dovoljna, ali neadekvatno distribuirana. Previše su centralizirana pa manje ruralne sredine imaju manje prilika od onih velikih, urbanih. Trebala bi postojati minimalna stopa financiranja u malim ruralnim sredinama kako bi svi imali jednake prilike.

Opaska je također dana kontrolama koje su stroge u provjeri objektivnog izvršenja projekta, npr. važnost se daje činjenici da je oprema kupljena, ali nitko ne pita koristi li se ona na pravi način.

Tema 2: EU nam dozvoljava političku neovisnost – DA ili NE?

U ovom slučaju je došlo je do dvoboja dviju strana – Portugalaca u jednoj grupi te ostalih inozemnih sudionika na drugoj. Izneseni su argumenti za DA i NE.

Ne (tim iz Portugala):

„Politička neovisnost ovisi o ekonomskoj neovisnosti, znači, novac = odlučivanje. Posljednjih je godina Portugal ispašao zbog loših političkih odluka. Ako Europska unija nešto odluči, to moramo ispuniti. EU ne uzima u obzir želju građana. Npr. Ujedinjeno Kraljevstvo odlučilo se za BREXIT i žele zatvoriti granice jer dolazi im previše ljudi sa svih strana. Birokrati u Bruxellesu, koji nisu izabranii, donose odluke koje utječu na sve nas i naš suverenitet.“

Da (ostali):

„Više ili manje imamo političku neovisnost jer nam EU kroz svoje strukture dopušta da iznosimo svoja mišljenja. EU bira predstavnike iz različitih zemalja čime je omogućeno direktno sudjelovanje država članica. Malim državama dana je mogućnost da imaju više zastupnika u Parlamentu u odnosu na veće države. Također, Europskim vijećem svakih 6 mjeseci predsjeda jedna država članica.“

Sudionici iz Hrvatske dodali su kako je utjecaj EU doveo do smanjenja korupcije i većeg ekonomskog rasta. Institucije su sada bolje nego prije.

Ne:

EU je nametnula zakone koji su doveli do korupcije, umjesto da je dala savjete kako ju smanjiti.

Da:

Ali ako je premijer korumpiran, treba nam netko na većoj razini da donosi odluke kako bi se korupcija uklonila.

Tema 3: Kako možemo utjecati na negativnu percepciju o EU?

Na ovu temu, sudionicima su dane dvije mogućnosti za raspravu.

RJEŠENJE 1: Bolje informiranje građana na lokalnoj razini

- Implementacija projekata kojima je cilj informirati građane o EU
- Razmjena iskustava između institucija i ljudi
- Bolje uključivanje medija (novine, radio...) da informiraju ljude o eventima
- Uspostava centara koji su financirani od strane općina s ciljem informiranja o EU projektima, programima, eventima.
- Organiziranje Tjedna europske kulture ('I ja sam dio Europske unije')
- Fokus na edukaciju od malih nogu. Prve godine podučavati o nacionalnom identitetu, a kasnije EU identitetu. Nadalje, treba podučiti učitelje, kako bito znanje prenijeli na mlade naraštaje.
- Organiziranje EU klubova u školama i posebnih aktivnosti s djecom

RJEŠENJE 2: Bolje informiranje građana putem medija na EU razini

- Korištenje medija kao poveznica EU i građana. Javnosti treba dati točnu informaciju o prilikama unutar EU te benefitu članstva
 - Izrada informativnih ploča koje će pružati uvid u EU i promocija istih
- Tijekom posjeta Portugalu sudionici su posjetili lokacije od posebnog interesa.

sa, sufinancirane pomoću EU sredstava. Tvrta Digidelta posluje u području digitalnog tiska i vizualne komunikacije. Uz pomoć EU sredstava sada zapošljava preko 140 ljudi. Proizvođač jagoda Esteiros izgradio je plantazu uz pomoć sredstava iz EU. Sada se tamo proizvode inovativni proizvodi s raznim voćem. Posljednji primjer je Start Up Torres Novas – projekt općine u kojem se nove ideje i poduzeća inkubiraju. Također pokrenuto uz pomoć EU sredstava.

Događanje br. 3 LET THE YOUNG BE HEARD „Neka se mladi čuju“

Treće događanje projekta pod nazivom „Neka se mladi čuju“ održano je 6. i 7. lipnja 2018. u općini Bistrita, Rumunjska. Na debati je sudjelovalo preko 90 sudionika, većina iz zemalja koje su pristupile EU nakon 2000. godine.

Na debati je obrađeno pitanje o Rumunjskoj prije i nakon pristupanja EU. Izlaganje je održala gđa Monika Mureșan iz Trgovinske i industrijske komore županije Bistrita-Nasaud. Istaknula je kako je članstvo u EU donijelo mnoge prednosti:

- povećanje bruto domaćeg proizvoda,
- poboljšanje ekonomске strukture,
- prisutnost domaćih proizvoda na europskom tržištu,

- porast broja stanovnika,
- smanjenje nezaposlenosti,
- zaštita okoliša i održiv razvoj,
- sloboda kretanja,
- mogućnost edukacije mladih u inozemstvu,
- Erasmus za mlađe poduzetnike,
- pojednostavljene radne procedure.

Ključni dio debate bila je diskusija vođena profesorom Mirceom Maniu s Fa-

kulteta europskih studija Babes-Bolyai sveučilišta. Nakon uvodnog izlaganja o euroskepticizmu, sudionici su podijeljeni u 2 grupe: **eurooptimisti i euroskeptici**. Tema na koju se raspravljalo glasila je:

„Europska unija – zajednica ljudi?“

Prvo su govorili euroskeptici. Od jednog sudionika stigla je primjedba na nejednakost u razvoju država i po-

dručja unutar EU. Također, različiti je životni standard i nejednake su plaće. Nadodaje: „Ako živimo u Uniji koja ima jednaka pravila, zašto nemamo svi isti standard i prava? Ljudi sumnjaju u EU jer ne vide direktno prednost. Svi bi trebali biti jednaki kao EU građani.

S druge strane, eurooptimisti imaju pozitivno viđenje iste stvari. Napominju kako EU ne može biti odgovorna za razvoj jedne države te da nije moguće diktirati svaku politiku. Svaka zemlja ima vlastiti razvoj čemu EU može doprinijeti nekom osnovnom regulativom, no ne i nametanjem zakona. Nastavno na tu temu, eurooptimisti dodaju činjenicu kako se ljudi vole žaliti na nametнуте EU zakone i gubitak suvereniteta. No, s druge strane kritiziraju da EU ne donosi dovoljno zakona i nije podrška. U tom slučaju treba razjasniti što zapravo želimo kao društvo, a ne davati kontradiktorne izjave.

Euroskeptici na to odvraćaju: zašto bismo bili dio EU? Gledajući na trenu-

tačno stanje, nešto se događa zbog čega ljudi imaju lošu percepciju da se članstvo ne isplati. Sa svim tim negativnim mislima, ljudi gube interes u EU. Kao primjer, euroskeptici navode da ima puno razvijenih zemalja koje nisu članice EU. Ima li onda uopće potrebe?

Pozitivna grupa odgovara spominjući razne zakone koji pomažu zaštiti ljudskih prava i pravednosti. Tako-

đer, spominju se vanjski neprijatelji. Europa i njezini građani trebali bi se ujediniti i raditi zajedno jer nam prijetnja dolazi izvana. Zemlje Europe ne bi smjele biti neprijatelji međusobno.

Krajem debate sudionici su došli do zajedničkog zaključka:

Potrebno nam je oboje – euroskeptizam i eurooptimizam. Kako bi imali uspješnu Uniju, moramo biti kritični pre-

ma lošim regulativama i vidjeti što nedostaje. Na drugoj strani, trebamo biti pozitivni da će se ti problemi riješiti. Na taj se način dolazi do promjene. Međutim, kritika mora biti na svim razinama – lokalnoj, nacionalnoj i EU razini. Projekti poput ovih savršena su prilika da ljudi budu kritični i izraze svoja mišljenja.

Tijekom boravka u Rumunjskoj, sudsionici su posjetili inicijative i organizacije od značajnog interesa za Bistritu: Centar za mlade i Nacionalni centar za turističko informiranje. Također, izneseni su pozitivni primjeri u području mlađih koji su stigli iz 4 udruge: Bistrita Europe Direct centar, Mladi za zajednicu, Impact organizacija i Interact organizacija. Važno je napomenuti da su odrasli bili zadivljeni angažmanom mlađih koji svojom pozitivnošću i trudom rade za zajednicu.

Europe Direct centar služi kao mreža koja povezuje mlađe i Europsku uniju pružajući brojne aktivnosti u području informiranja građana o EU, promocije EU vrijednosti, davanje povratnih informacija EU institucijama o mišljenju građana. Redovno organizira natjecanja, volonterske aktivnosti, debate na temu EU, kampove i treninge.

Mladi za zajednicu organizacija je koja promovira aktivno građanstvo kroz osobni razvoj i projekte za zajednicu. Aktivnosti udruge su održavanje radionica nakon škole, organizacija dobrotvornih evenata, ljetni programi, projekti za volontere i edukacijski programi, razmjene mlađih (Erasmus +) i drugi.

Impact organizacija fokusirana je na mlade ljude i edukativne projekte. Cilj organizacije promicanje je aktivnog sudjelovanja mlađih, njihovo informiranje i uključivanje u društvo. Organizacija je provela mnogo edukativnih projekata u lokalnoj ruralnoj zajednici s mlađima koji imaju ograničene mogućnosti, žive u siromaštvu ili u domovima.

Interact organizacija djeluje kao volonterski klub koji okuplja mlađe od 12 do 18 godina. Sponzor organizacije je Rotary klub, a ima ih preko 14 u Rumunjskoj te mnogo više po cijelom svijetu. Mladi koji djeluju imaju za cilj donijeti promjenu u svoju zajednicu. Organiziraju dobrotvorne akcije, događaje s ciljem druženja i promocije dobrih vrijednosti te razne radionice za zajednicu.

Događanje br. 4 THROUGH ANOTHER POINT OF VIEW „S druge strane gledišta“

Četvrto događanje pod nazivom „S druge strane gledišta“ održano je 19. i 20. rujna 2018. u Kruševu, Makedoniji. Na debati je sudjelovalo preko 90 sudionika, većina iz zemalja koje su tek u procesu pristupanja EU.

Na debati je potpredsjednica LAG-a AGRO LIDER Marina Tosheska održala prezentaciju o pristupanju Makedonije EU. Iznesene su vrlo bitne činjenice o samom procesu koji je započeo već 2004. kad je predan formalni zahtjev za članstvo. No, službeni pregovori započeli su 2015., nakon čega Makedonija aktivno radi na uvođenju promjena koje su joj

zadane. Vezano uz EU financiranje, Makedonija sudjeluje u Erasmus+ projekti ma koji su dobili velike pohvale jer pruža mnoge mogućnosti mladim ljudima.

Ključni dio događaja bila je debata u 3 grupe na temu: „EU članstvo – da ili ne?“ Sudionici su podijeljeni u 3 grupe od kojih je svaka imala svoju temu.

1. grupa – sudionici iz Makedonije i Srbije raspravljali su na temu EU članstva – za ili protiv

Obje grupe dale su svoje razloge za da ili ne.

Glavni argumenti za članstvo u EU otvorene su granice, veliko otvoreno tržište za proizvode, veća dostupnost EU sredstava, mogućnost da ljudi uče i rade u inozemstvu, lakše zadržavanje mlađih

u zemlji, bolja razmjena znanja i bolji razvoj infrastrukture uz sufinanciranje.

Grupa **protiv** istaknula je kako nisu protiv EU, nego raznih uvjetovanja. Za primjer navode prisiljavanje Makedonije da promijeni svoje ime. Zatim, ističu odlazak populacije iz zemlje zbog otvorenih granica, neadekvatna edukacija mladih i njihov odlazak iz zemlje, nepoštena konkurenca na EU tržištu i uvjetovanje promjena zakona. Dodaju kako bi zemlju napustila visokokvalificirana radna snaga te bi došlo do velikog ne-srazmjera u standardu i plaćama.

2. grupa (Eurokritičari) dobili su faktore koji dovode do euroskepticizma

Njihov je zadatak bio da izdvoje one najrelevantnije. U nastavku su izdvojeni od najbitnijeg faktora do onog manje bitnog:

1. nedostatak znanja o EU (vrijednosti, zakoni i institucije) u svim zemljama – bile članice ili ne
2. Nejednakost u EU zemljama (različiti životni standardi, plaće, distribucija financiranja). Građani u EU trebali bi imati jednaka prava i standard. No, to se ne može dogoditi preko noći.
3. Mediji – prenošenje negativnih informacija umjesto davanja pozitivnih primjera vezanih uz EU.
4. Migrantska kriza – ljudi nisu bili spremljeni i informirani te stoga vrla strah

5. Ekonomска kriza – nastupila je 2008. i još uvijek traje u nekim zemljama. Postoje sumnje u EU jer nije bila spremna za takvu krizu i ne može biti podrška članicama.
6. Nedostatak solidarnosti u vrijeme krize – između institucija i ljudima (npr. u vremenima migrantske krize). Zbog navedenog ljudi gube osjećaj pripadnosti.

3. grupa (Eurooptimisti) dobila je zadatak da diskutira koji faktori utječu na osjećaj pripadnosti EU

Nabrojili su neke osnovne faktore eurooptimizma:

1. Osjećaj ujedinjenosti u različitim kulturama kroz solidarnost i zajedništvo (na žalost, nedavni događaji u svijetu to ugrožavaju)

2. Osjećaj mira i prosperiteta u EU – svi mi želimo sigurnost, prosperitet, mir i dobru kvalitetu života
3. Zajednički ekonomski rast – korištenjem resursa svake zemlje da proizvede jedinstvena dobra
4. Okupljanje na eventima gdje se građani druže i upoznavaju te uče o drugim kulturama i regijama

Dosad smo bili usredotočeni na pitanje: „Što može EU učiniti za nas?“ Ova je grupa došla do novog pitanja: „Što možemo mi učiniti za EU?“

Kao i na prethodnoj debati, održane su prezentacije udruga i pozitivnih primjera njihovih djelovanja. Predstavili su se Centar za edukaciju i razvoj, Inicijativa mladih za regionalni razvoj, Akademска организација Крушево и Vi-

jeće mladih Kruševu. Sve te organizacije djeluju u području demokratskog uključivanja u lokalnoj zajednici, razvoju lokalnih područja i stvaranje prijateljstva za mlade ljude.

Održan je i mali referendum gdje su sudionici glasali „za“ ili „protiv“ prijelaza njihove zemlje EU (ukoliko bi ponovo morali birati ili još nisu bili bivali). Kao i očekivano, ZA je bilo 44, a PROTIV 12 glasova. Poseban dio debate bio je posjet Ohridu. Predstavnici grada prezentirali su projekte koji su usko vezani uz EU. Općina Ohrid pri-

javila je projekte na mnoge programe: Interreg – IPA CBC program za suradnju Grčke i Makedonije, Interreg Balkan Mediterranean, Cosme program, Erasmus, Australijska ambasada, Njemačka ambasada i dr. Provedeni projekti znatno su doprinijeli promociji EU vrijednosti u zajednici te očuvanju kulturne baštine.

Događanje br. 5

WE'RE ALL IN THIS TOGETHER „U ovome smo zajedno“

Peto događanje pod nazivom „U ovome smo zajedno“ održano je 7. i 8. prosinca 2018. u Novom Mestu, Sloveniji. Na debati je sudjelovalo preko 100 sudionika koji su zajedno diskutirali i razmjenjivali međusobna iskustva u međunarodnom okruženju.

Dr. Milan Brglez, nekadašnji predsjednik slovenskog parlamenta, prezentirao je 5 scenarija za budući razvoj EU, poznatih kao Bijela knjiga o budućnosti Europe.

Prvi scenarij ističe da se ništa neće promijeniti, EU će nastaviti svoj trenutni plan razvoja. Drugi se fokusira na stvaranje jedinstvenog EU tržišta. Treći prognozira da će države članice imati mogućnost više surađivati u određenim područjima, a četvrti da će se raditi manje i efikasnije. Peti scenarij prognozira veću zajedničku suradnju na svim područjima. Na ovih 5 scenarija, skupina

organizacija civilnog društva predložila je šesti scenarij koji zagovara održivu Evropu za građane koja će biti Europa građana, a ne Europa korporacija.

Gledajući na ove scenarije, kao najbolja opcija ističe se četvrti scenarij. No, u realnosti je najizvjesnije nešto između trećeg i četvrtog. Dr. Brglez istaknuo je i bitne faktore za EU budućnost: mir, solidarnost i prosperitet, ljudska prava, sloboda, demokracija, jednakost, sigurnost, zaštita i migracija. Pred EU bit će postavljeni mnogi izazovi u budućnosti.

Nastavno na program, održana je press konferencija i radionice „Neka se vaš glas čuje“. Sudionici su podijeljeni u 4 grupe:

1. grupa na temu „Što možemo učiniti za bolju EU“ – kako građani poput nas mogu doprinijeti cijeloj ideji EU?

Grupa je identificirala 3 glavna područja na kojima treba poraditi:

- Kultura i nasljeđe – očuvajmo našu kulturu i tradiciju da budemo jedinstveni, dijelimo tu tradiciju s pripadnicima drugih zemalja, izgradimo platformu za sve zemlje kako bi se sastali, družili i izmjenjivali iskustva

- Socijalni problemi – omogućimo bolje radne prilike, uz jednake standarde kako bi svi ljudi imali jednake mogućnosti, izgradimo bolju institucionalnu podršku i uključimo građane u donošenje odluka
- Edukacija – omogućimo jednake prilike za svu djecu (bogatu i siromašnu), obogatimo školski sustav s informacijama o EU kako bi se djecu učilo od malih nogu. Također, izgradimo bolji edukacijski sustav koji uči za život i u skladu je s tržištem rada
 - uz jednake standarde za sve
 - uz veću toleranciju i međusobno razumijevanje, suradnju i solidarnost
 - uz više kampanja i razmjenu znanja i kulture
 - uz manju dozu korupcije i više političara koji rade za ljude
 - uz slobodu u svim područjima (govor, kretanje, sigurnost)
 - uz mir (jer bez mira nema bogatstva i ekonomskog rasta)
 - gledajmo u budućnost

2. grupa na temu „Što trebamo kao EU građani“ – kako da se osjećamo dijelom EU?

- uz bolju distribuciju potpora koje se fokusiraju na ruralna područja

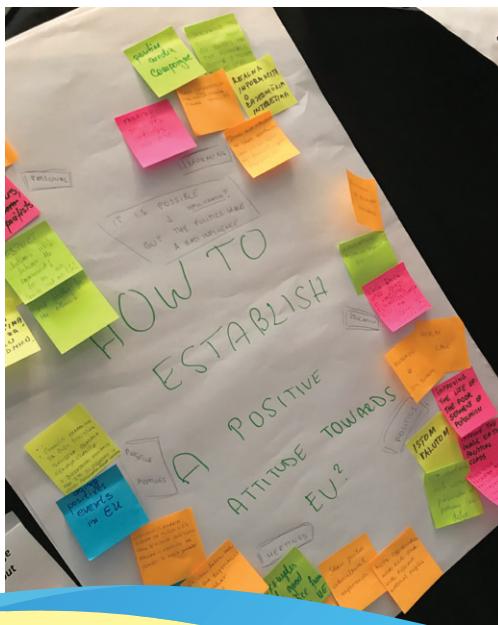
3. grupa na temu „Kako se boriti protiv euroskepticizma“ – i ojačati EU pozitivu te izrada informativne stranice „Sve što trebamo znati o EU“

Na temu jačanja EU pozitive, grupa je identificirala sljedeće:

- sastanci - na temu EU pozitive, kulture, znanja i iskustva,
- politika – bolje institucije,
- edukacija – poboljšanje, slušanje i učenje,

- informiranje – više objava na temu EU i njenog djelovanja,
- osobno – biti više pozitivni, truditi se poštivati duge i širiti mir.

Ova grupa slično je razmišljala kao i grupa 1.

Na temu informativne stranice „Sve što trebamo znati o EU“ sudionici su izdvojili što bi svaki građanin EU trebao znati:

- vrijednosti (pravednost, jednakost, tradicija, ljudska prava, demokracija),
- osnovne informacije (sjedište, valuta, prava i obveze, članstvo, jezici, institucije i zakoni),
- povijest (razlozi nastanka Unije, zemlje osnivačice, razvoj kroz povijest),
- strategije za ekonomski razvoj, edukaciju i kulturu,
- misija za budućnost (ciljevi, rad i prosperitet).

4. grupa na temu „Euroskepticizam sa aspekta novih članova, starih članova i onih koji to još nisu“ – što nam je zajedničko?

U ovome slučaju svi su sudionici radili u nacionalnim grupama i iznijeli razmišljanja o EU. Pronašli su mnogo toga zajedničkog. Trenutno gledano, postoje dobre strane EU, ali nisu dovoljno dijeljene putem medija. Članstvo u

EU ima mnogih prednosti, no ljudi jednostavno nisu dovoljno informirani. Stoga bi trebalo javnosti više predstavljati pozitivne doprinose i postignuća EU. Također, treba jasno naglasiti kako se EU sredstva koriste i podijeliti primjere. Uz to, građani se moraju više uključiti i iznositi svoja mišljenja.

Velik dio stare populacije su euroskeptici jer ne shvaćaju što EU jest. Zbog toga moramo ljude bolje informirati i imati ambasadore (lokalne ljude, ne političare) koji mogu podijeliti svoja pozitivna iskustva. Unatoč negativnostima, s mladim naraštajima sve više raste eurooptimizam i građani sve više razumiju EU.

Kao što je očekivano, ova debata potvrdila je zaključke s prijašnjih susreta.

Ideje i mišljenja ljudi uvelike se ponavljaju te se može izvući neki zajednički zaključak o euroskepticizmu.

Prezentirane su udruge koje djeluju u području kulture, demokracije i EU: Društvo Machova dedišćina pod Gorjanci, Institut za slovensku emigraciju i migraciju te udruga Nefiks. Sve navedene organizacije imaju iskustva s EU projektima.

Posljednja radionica „Dizajniranje kampanje protiv euroskepticizma“ održana je u obliku World Cafea. Sudionici su razmjenjivali mišljenja o medijskim rješenjima koji se mogu koristiti za poticanje eurooptimizma, događaje koji se mogu organizirati da se ljudi bolje upoznaju i načinima da se poboljša institucionalna podrška za bolju EU klimu.

MEDIJSKA STRATEGIJA

Svaki građanin EU spada u ciljanu skupinu. Sve vrste medija trebale bi se koristiti (digitalne, printane, radio...). Dani primjeri su:

- Ruralni časopis pod nazivom „Mi smo Europa“;
- Oglasne ploče na više jezika s informativnim tekstom,
- EU YouTube kanal s video zapisima na teme „Europa za sve“, „Naša EU“, „Ujedinjeni Evropljani“,
- EU kanal s TV emisijama koje obrađuju kulturne različitosti i ekonomski razvoj,
- internetska stranica izrađena isključivo za građane (s informacijama koje mogu lako pronaći i razumjeti).

STRATEGIJA EVENATA

- EU treba organizirati natjecanja za mlade ljude i nevladine organizacije sa ciljem promoviranja EU duha i vrijednosti, npr. takmičenja na temu poznавanja EU te online igre (Tri- viador, Pub Quiz)
- Organiziranje događanja koji se fokusiraju na kulturu i razmjenu iskustava
- Organiziranje razmjene i kampova, ne samo za mlade, nego i za odrasle

STRATEGIJA INSTITUCIJA

Sudionici su se složili kako su institucije te koje moraju komunicirati s građanima i prenosići informacije o EU. Kako promovirati optimizam? Upravo zakoni po sebi daju dobar ili

loš primjer. Ako su institucije dobre, bit će dobro i mišljenje građana.

Druga ideja uključuje izradu zajedničke platforme gdje će ljudi razmjenjivati iskustva.

Posljednje, sudionici su posjetili GRM, Centar za biotehnologiju i turizam gdje su im predstavljeni pozitivni primjeri i nove tehnologije u području vinarstva, poljoprivrede i edukacije.

Događanje br. 6 SPREAD THE WORD „Proširite riječ“

Posljednji događaj projekta pod nazivom „Proširite riječ“ održan je 8. i 9. ožujka 2019. u Novom Marofu, Hrvatska.

Partneri iz svih 9 zemalja okupili su se sa ciljem objedinjavanja i prezentiranja rezultata zajedničke suradnje. Preko 100 sudionika sastalo se na zadnjem susretu.

Posljednji događaj ključan je po tome što je održana diskusija sa ciljem razrade konačnih rezultata projekta. Kroz diskusiju sudionici su iznijeli posljednja razmišljanja na temu euroskepticizma i dovršili rezultate i prijedloge za EU kako poboljšati trenutno stanje. Priča o euroskepticizmu počiva na temeljnoj ideji da je to strogi politički koncept. Nije dovoljno truda uloženo od strane vladajućih da bi se EU približila građanima. S druge je strane vlada i nedovoljna uključenost građana u demokratske procese. Obje strane trebale bi uložiti više truda i suradivati.

Odraslima se pridružila grupa učenika iz Srednje škole Novi Marof. Kroz sat vremena slušali su o pozitivnim

stranama EU članstva i razmjenjivali međusobna mišljenja. Mladi su ključ za postizanje pozitivne budućnosti u našim zajednicama.

Rezultati projekta dobiveni ovom zajedničkom suradnjom predstavljeni su svim okupljenim građanima iz lokalne zajednice. Priklučila su im se tri posebna gosta predstavivši svoja iskustva u EU području: Dario Žmegač iz udruge Mladi za Marof, Zoran Hegedić iz općine Breznički Hum te Željka Markulin iz Kontakt točke Europa za građane. Zajedno s prezentacijama, održana je kratka diskusija o rezultatima projekta. Konferenciju su posjetili mediji kako bi prenijeli pozitivnu riječ u cijeloj regiji.

ZAKLJUČCI I PRIJEDLOZI ZA EUROPSKU UNIJU

Na početku projekta zadali smo si cilj da odgovorimo na sljedeća pitanja:

- Što je euroskepticizam i kako se manifestira?
- Zbog čega nastaje (koji faktori na to utječu)?
- Postoje li posebne grupe sklone euroskepticizmu? Ima li razlike kod skupina ako su stare članice EU, mlade članice ili još nisu članice?
- Kako euroskepticizam utječe na lokalnu zajednicu?
- Kako ljudi vide EU?
- Kako možemo pristupiti tom problemu? Približiti se građanima i do-prinijeti boljoj budućnosti?
- Možemo li to pretvoriti u nešto pozitivno? Poboljšati kvalitetu života u ruralnim sredinama?

Što je euroskepticizam i kako se manifestira?

Općeprihvaćen pojam euroskepticizma jeste da je to uvjetno ili ograničeno protivljenje procesu Europskih integracija.¹

Euroskepticizam može biti meki, kad postoji sumnja na određene zakone koji se provode ili nacionalni i EU interesi nisu u skladu. No, može biti i tvrdi, kad postoji načelno protivljenje Europskoj uniji i integracijama te zagovaranje izlaska iz članstva.²

Zbog čega nastaje (koji faktori na to utječu)?

Euroskepticizam nastaje utjecajem mnogih faktora. Kroz projekt smo definirali najvažnije:

- nedostatak znanja o EU (vrijednosti, zakoni i institucije) u svim zemljama – bile članice ili ne;
- nejednakost u EU zemljama (različiti životni standardi, plaće, distribucija financiranja). Građani u EU trebali bi imati jednaka prava i standard;
- mediji – prenošenje negativnih informacija umjesto davanja pozitivnih primjera vezanih uz EU;
- migrantska kriza – ljudi nisu bili spremni i informirani te stoga vlada strah;
- ekonomska kriza – nastupila je 2008. i još uvijek traje u nekim zemljama.

¹ TAGGART, P. (1998). "A Touchstone of Dissent: Euroscepticism in Contemporary Western European Party Systems", European Journal of Political Research, Vol.33, pp. 366.

² TAGGART P; SZCZERBIAK, A. (2002). "The Party Politics of Euroscepticism in EU Member and Candidate States", Sussex European Institute & Georgetown University, pp 4

Postoje sumnje u EU jer nije bila spremna za takvu krizu i ne može biti podrška članicama;

- nedostatak solidarnosti u vrijeme krize – između institucija i ljudima (npr. u vremenima migrantske krize). Zbog navedenog ljudi gube osjećaj pripadnosti.

Navedene faktore pojačava trenutno političko stanje u zajednici. Uslijed velikog jaza između vladajućih i malih građana, nastaje manjak povjerenja i građani gube povjerenje i interes.

Postoje li posebne grupe sklone euroskepticizmu? Ima li razlike kod skupina ako su stare članice EU, mlade članice ili još nisu članice?

Slabo razvijene države i one koje nemaju dovoljno iskustva i znanja imaju stanovništvo sklonije skepticizmu. Mišljenja o EU većinom ovise o stupnju informiranosti građana i utjecaju medija i državne politike.

Vezano za EU projekte, prisutni su u ruralnim područjima, ali ljudi nemaju dovoljno interesa. Institucije su udaljene od stanovništva i politika djeluje za sebe bez poštivanja mišljenja građana.

Zbog toga se građani ne osjećaju blisko s EU i smatraju da je ona kriva za sve.

Mlađa populacija pozitivnije razmišlja o EU od one starije.

Unatoč negativnostima, sa sve mlađom populacijom dolazi i veći eurooptimizam što povećava pozitivno razmišljanje i razumijevanje same Unije.

Kako euroskepticizam utječe na lokalnu zajednicu?

Euroskepticizam utječe loše na zajednicu. Skeptici nisu skloni povlačenju EU sredstava te mogu izgubiti vrijedna ulaganja u vlastiti rast i razvoj.

Također, u prisustvu negativne atmosfere i pesimizma zajednica teško napreduje.

Kako ljudi vide EU?

Svaka osoba individualno razmišlja na svoj način. Međutim, većina sudiонika projekta složila se oko EU kao snažnog i složenog političkog koncepta. Kako bi se približili ljudima, institucije moraju više djelovati u malim područjima. Uz EU možemo imati mir i dobar životni standard, stoga je nužno staviti fokus na razvoj zemalja i strategija za održivu budućnost.

Nacionalni identitet često prevlada nad EU identitetom. Stoga bi od malih nogu trebalo uvesti i edukaciju o pri-padnosti, tj. EU identitetu.

Kako možemo pristupiti tom problemu? Približiti se građanima i dopri-njeti boljoj budućnosti?

Ljudi moraju sami vidjeti prednosti. Postoje projekti koji doprinose zajedni-ci, stoga ih treba jasno prikazati građa-nima. Bolje raspodijeljena dostupnost sredstava, manje korupcije i dolazak na vlast političara koji će raditi za dobrobit ljudi ključ je za postizanje zajedništva.

Međutim, nije problem samo u po-litici. Ljudi bi trebali imati više toleran-cije i međusobnog razumijevanja, soli-darnosti i želje za suradnjom. Nacije se trebaju sastati i zajedno djelovati.

Zajednička poruka političarima:
„Više se trudite i slušajte građane!“

Zajednička poruka građanima:
„Više se trudite i uključite u politička-zbivanja!“

Bolja i pozitivnija zajednica nastat će kroz bolje informiranje građana na lokal-noj i EU razini, korištenje medija na pravi način kako bi se prenosile pozitivne poru-ke i primjeri, organizaciju događanja i us-postavu institucija koje rade ispravno. Za-jedno sa svim idejama danim tokom svih debata, može se izraditi kvalitetna kampa-nja za promociju zajedničkih vrijednosti.

Možemo li to pretvoriti u nešto po-zitivno? Poboljšati kvalitetu života u ruralnim sredinama?

Sudionici koji su diskutirali po ovom pitanju smatraju kako su optimisti pre-težito sretni i uspješni ljudi i zato mogu biti dobar primjer drugima i širiti svoj optimizam. Kroz EU programe dobiva-mo mogućnost da razvijemo našu lokal-nu tradiciju, toleranciju i jedinstvenost.

Naposljetu, potrebno nam je oboje: euroskepticizam i eurooptimizam!

Kako bi imali uspješnu Uniju, trebamo biti kritični prema lošim regulativama i definirati nedostatke. S druge strane, moramo biti pozitivni da će se ti problemi riješiti. Time se otvara prostor za promjene. No, kako bi se to postiglo, potrebna je konstruktivna kritika na svim razinama - lokalnoj, nacionalnoj i EU razini.

NAUČENE LEKCIJE

19 mjeseci, 6 događanja...što ćemo ponijeti sa sobom nakon ovog zajedničkog putovanja? U nastavku vam donosimo dojmove sudionika nakon održane zadnje debate. Dijelovi nekih izjava djelomično su modificirani zbog grešaka u izgovoru. No, samo značenje i kontekst nisu mijenjani.

SRBIJA, Općina Sremski Karlovci:

„Naučio sam da je euroskepticizam još uvijek prisutan, no većinom zbog naših osobnih mišljenja. Na nama je da promijenimo takav način razmišljanja.“

„Postoji nešto više od onoga što nam drugi govore i mediji prikazuju. Ova debata omogućila nam je da razvijemo svoje znanje i naučimo nešto novo.“

MAĐARSKA, Općina Sopronkovesd:

„Uglavnom moramo uvažavati jedni druge. Vidjeli smo mnogo pozitivnih primjera i smatram da trebamo lokalne ljudе informirati o Europskoj uniji. Ne trebaju samo političari o tome govoriti, nego i svi ostali moraju znati što je EU i koje se promjene dešavaju.“

SRBIJA, Dunav 1245:

„Naučili smo da ne možemo živjeti sami za sebe, već trebamo surađivati i stvarati partnerstva. Na ovakvim događanjima možemo otvoreno diskutirati o mogućim suradnjama. To su naše želje, da svugdje i blizu EU širimo naše veze i svijet u kojem živimo.“

PORTUGAL, Općina Torres Novas:

„Mi smo najstarija članica EU u ovome projektu. Kao što vidite, Portugal je postavljao ista pitanja kao partneri iz Srbije i Makedonije kad je riječ o euroskepticizmu i budućnosti Europe. Da zaključim, smatram da se svi moramo više truditi, svatko od nas, biti optimistični prema EU i informirati sve koji su oko nas o ovome projektu. Svatko od nas ima taj zadatak kako bi i dalje ovim projektom doprinijeli miru i razvoju. Kako je jučer rekao jedan gost – da, svi smo u tome zajedno i ne želimo se vratiti.“

LATVIJA, Općina Dagda:

„Europa je mnogo toga dala za Latviju i projekte. Jako sam sretna da smo u Europi. Ovaj susret pruža nam rješenja kojima možemo utjecati na razvoj naše zemlje i na svakodnevni život u zajednici.“

„Mi, kao latvijski tim, vjerujemo u budućnost Europe. Kao Europljani, svoju kulturu vidimo kao povijesnu demokraciju s privilegijama. Ovo je pravo vrijeme za direktno sudjelovanje europskih građana u kreiranju budućnosti jedne ujedinjene i demokratične Europe. Smatram da ovaj projekt nije kraj, nego početak novih projekata.“

BUGARSKA, Općina Kameno:

„Kroz ovaj projekt vidimo da smo se zbližili u 10 godina EU članstva. Osjećamo se dobrodošlo i nadamo se da je to zbog Europske unije. Predložila bih partnerima iz Srbije i Makedonije da pogledaju što je sve Bugarska postigla i da im to ulije nadu i samopouzdanje. Svi mi moramo shvatiti da nismo siromašni – dio smo jedne Unije i različitosti tu nisu važne.“

RUMUNJSKA, Općina Bistrita:

„Naučili smo da Europljani moraju više razgovarati o jedinstvu, identitetu i povjerenju. Euroskepticizam nastaje većinom zbog straha koji imamo te bi trebali poraditi na današnjim problemima poput neravnopravnosti, migracije... Smatram da nismo tako naivni vjerovati kako to možemo riješiti na nacionalnoj razini. Zajedno smo jači i možemo se boriti.“

SJEVERNA MAKEDONIJA, Općina Krivogashtani i LAG AGRO LIDER:

„Čast nam je biti dio ovakvog događanja, posebno kad govorimo o EU i euroskepticizmu. Dijelili smo iskustva i dobre prakse s državama koje su članice EU, no također s onima koje su u procesu pristupanja. To će nam biti od velike pomoći kad Makedonija postane članica EU“.

HRVATSKA:

„Najvrjednije što smo naučili jest da sve počinje i ovisi o nama. Dio smo EU i svatko od nas bi se trebao uključiti. Hoćemo li na kraju uspjeti, ovisi o našem stavu i ustrajnosti. Možda se ponekad osjećamo bespomoćno, no mi to nismo. Možemo sve promijeniti, samo ako na tome poradimo i ostanemo zajedno. Mi moramo biti promjena koju želimo vidjeti. Sve počinje s nama.“

SLOVENIJA, Općina Novo mesto i Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto:

„Kroz ova dva dana dobili smo mogućnost da prikažemo prave vrijednosti EU, a to su jedinstvo, solidarnost i suradnja. Kao što je već danas netko rekao, ovaj projekt nije kraj, nego početak budućih suradnji.“

Tekst: Jasmina Bočkaj

Lektura: Lidiya Zečević, mag. educ. philol. croat.

Prijevod na engleski jezik: Jasmina Bočkaj i KA-EM usluge d.o.o. Zagreb

Grafička dorada i tisak: Hrelec d.o.o. Novi Marof

Datum izdavanja: Svibanj 2019.

Ova brošura vlasništvo je Lokalne akcijske grupe 'Prigorje-Zagorje'
Sve slike korištene u brošuri ustupljene su od strane projektnih partnera.

Projekt:

Small municipalities against euroscepticism

Male općine protiv euroskepticizma

Sufinancira Europska unija u okviru programa 'Europa za građane'

Cjelina 2: Demokratsko angažiranje i građansko sudjelovanje

Mjera 2.2: Umrežavanje gradova

This project is co-funded by the
Europe for Citizens programme
of the European Union

Ova brošura odražava samo stajalište autora i Komisija
nije odgovorna za ikakvu upotrebu informacija koje sadrži.

★ ★ ★ ★ ★
★ ★ ★ ★ ★
**Small
MUncipalities
aGainst
EUroscepticism**

www.smug-eu.eu
e-mail: lag.prizag@gmail.com

This project is co-funded by the
Europe for Citizens programme
of the European Union